

PATVIRTINTA
Rietavo savivaldybės tarybos
2020 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. T1-20

RIETAVO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS 2019 M. ATASKAITA

(demografinė būklė – 2019 m. duomenys, sveikatos būklė – 2018 m. duomenys)

Ataskaitą parengė

Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro visuomenės sveikatos specialistė Monika Steponkienė, tel. (8 46) 45 37 54, el. p. monika.steponkiene@visuomenessveikata.lt

Turinys

ĮVADAS	1
I SKYRIUS.....	2
RIETAVO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ DEMOGRAFINIAI POKYČIAI	2
1.1. Gyventojai.....	2
1.2. Mirtingumas.....	5
II SKYRIUS	7
BENDROJI DALIS	7
2.1. Pagrindinių visuomenės stebėsenos rodiklių Savivaldybėje analizė ir interpretavimas („Šviesoforas“)	7
III SKYRIUS	13
SPECIALIOJI DALIS	13
3.1. Kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1000 gyvų gimusių kūdikių	13
3.2. Susižalojimo dėl nukritimo atvejų skaičius (W00-W19) 65+ m. amžiaus grupėje 10 000 gyventojų.....	14
3.3. Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10 000 gyventojų.....	17
IV SKYRIUS.....	20
SAVIVALDYBĖS GYVENSENOS STEBĖSENOS RODIKLIAI.....	20
V SKYRIUS	21
VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS RODIKLIŲ POKYČIAI	21
REKOMENDACIJOS	23

IVADAS

Lietuvos sveikatos 2014 – 2025 m. strategija (toliau – Strategija), patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2014-06-26 sprendimu Nr. XII-964 „Dėl Lietuvos sveikatos 2014 –2025 m. strategijos patvirtinimo“, nustato šalies sveikatinimo veiklos tikslus ir uždavinius, siekiamus sveikatos lygio rodiklius. Sveikatos strategijos strateginis tikslas – pasiekti, kad 2025 m. šalies gyventojai būtų sveikesni ir pailgėtų jų gyvenimo trukmė, pagerėtų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai.

Sveikatos strategijoje nustatyti šie 4 tikslai:

1. Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį.
2. Sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką.
3. Formuoti sveiką gyvenimą ir jos kultūrą.
4. Užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius.

Savivaldybių institucijos Lietuvos sveikatos strategijoje nustatytus tikslus ir uždavinius įgyvendina per Savivaldybės strateginį plėtros ir (ar) Savivaldybės strateginį veiklos planą, atsižvelgdamos į Savivaldybės gyventojų sveikatos būklę ir veiksmų, darančių jai įtaką, paplitimą (LR visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 10 straipsnis). Sveikatos strategijoje nustatytą gyventojų sveikatos lygį įmanoma pasiekti tik koordinuotai ir sutelktai veikiant įvairiems savivaldybės sektoriams.

Rietavo savivaldybės tarybos sprendimais patvirtinti dokumentai:

- Rietavo savivaldybės strateginis plėtros planas iki 2020 m. (Rietavo savivaldybės tarybos 2017 m. birželio 15 d. sprendimas Nr. T1-119 „Dėl Rietavo savivaldybės strateginio plėtros plano iki 2020 metų patvirtinimo“);

- Rietavo savivaldybės 2018–2020 metų strateginis veiklos planas (Rietavo savivaldybės tarybos 2018 m. vasario 8 d. sprendimas Nr. T1-11 „Dėl Rietavo savivaldybės 2018-2020 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“).

Rietavo savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2019 m. ataskaita parengta taip, kad galėtume įvertinti Savivaldybės gyventojų sveikatos ir sveikatą lemiančių veiksnių būklę, Lietuvos sveikatos strategijos tikslų ir uždavinių kontekste, nustatyti prioritėtines problemines visuomenės sveikatos sritis ir kryptis, siekiant stiprinti Savivaldybės gyventojų sveikatą ir mažinti sveikatos netolygumus. Rietavo savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitoje pateikti 2019 m. gyventojų demografinė būklė ir 2018 m. visuomenės sveikatos būklę atspindintys rodikliai savivaldybėje, iš stebimų Savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. V–1387 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“.

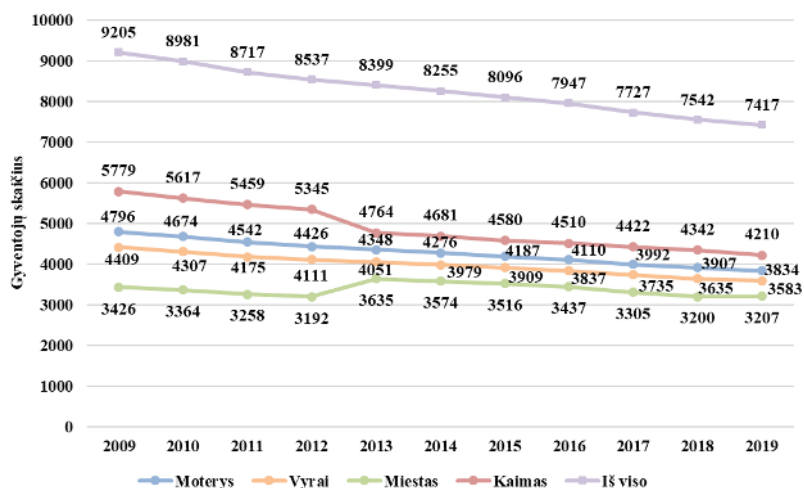
Rietavo savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2019 m. ataskaitos pagrindu turėtų būti koreguojami Rietavo savivaldybės plėtros strateginio plano siekiniai, Rietavo savivaldybės strateginio veiklos plano priemonės.

I SKYRIUS

RIETAVO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ DEMOGRAFINIAI POKYČIAI

1.1. Gyventojai

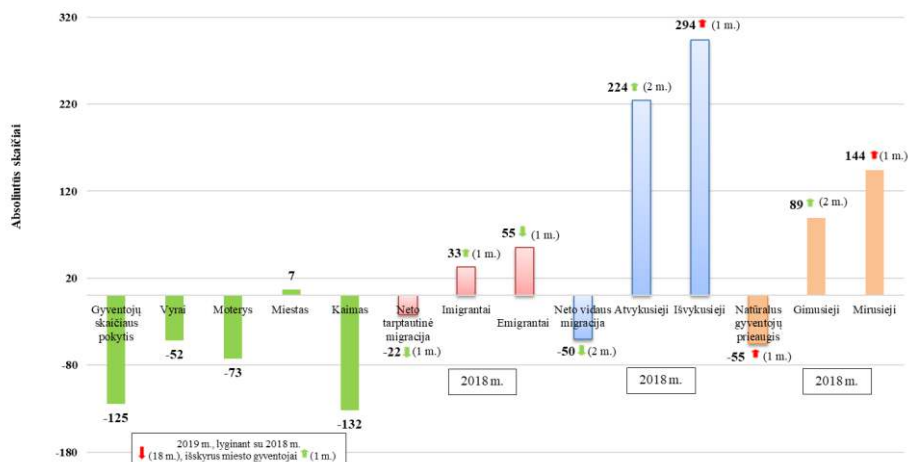
Nuo 2001 m. Rietavo savivaldybėje gyventojų mažėja. *Per aštuoniolika metų Rietavo savivaldybėje gyventojų sumažėjo 3264 asmenimis*: moterų sumažėjo 1720 asmenų, vyrų – 1544 asmenimis, kaimo gyventojų – 2492 asmenimis. Per vienerius metus miesto gyventojų buvo 7 asmenimis daugiau (1 pav.).

1 pav. Gyventojų skaičius pagal lytį ir gyvenamąją vietą Rietavo savivaldybėje

Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas, pastaba – metų pradžios duomenys

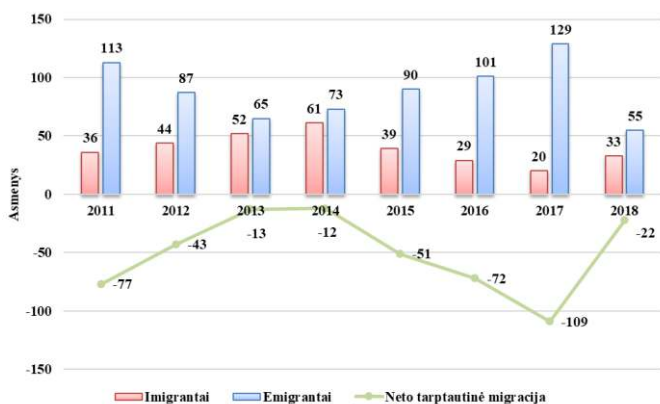
2019 m. pradžioje, lyginant su 2018 m., Rietavo savivaldybės gyventojų sumažėjo 125 asmenimis: moterų – 73 asmenimis, vyrų – 52, kaimo teritorijose – 132 asmenimis. Per vienerius metus miesto gyventojų buvo 7 asmenimis daugiau. 2018 m. *Rietavo savivaldybėje stebimas neigiamas natūralus gyventojų prieaugis, nes daugiau mirusiųjų nei gimusiųjų* (– 55 gyventojai, 2018 m.): 2018 m. 89 gimusieji, o mirusiųjų – 144 asmenys. *Rietavo savivaldybėje neto vidaus migracija neigiama, nes daugiau gyventojų išvyksta į kitas savivaldybes negu atvyksta* (– 50 gyventojų, 2018 m.): 2018 m. 224 atvykusieji iš kitų savivaldybių, o išvykusiųjų – 294 asmenys. *Rietavo savivaldybėje tarptautinė neto migracija neigiama, nes emigruojančių gyventojų skaičius didesnis negu imigruojančių* (– 22 gyventojai, 2018 m.): 2018 m. 33 asmenys imigravo, tačiau emigroavo 55 asmenys (2 pav.).

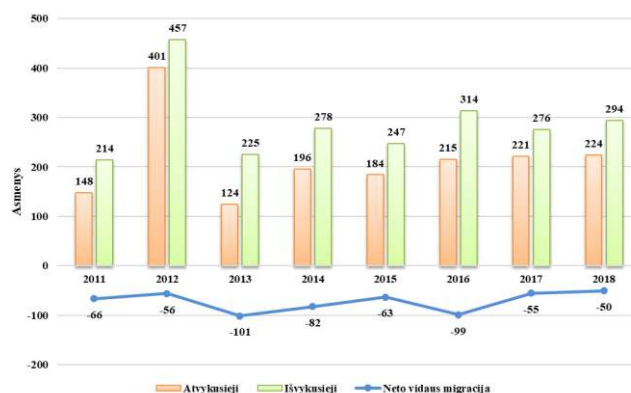
2 pav. Rietavo savivaldybės gyventojų mažėjimo priežastys

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, VSB skaičiavimai

Nuo 2014 m. iki 2017 m. Rietavo savivaldybėje emigruojančių asmenų daugėjo, o imigruojančių asmenų mažėjo. 2018 m., lyginant su 2017 m., 74 emigruojančiais asmenimis mažiau, o imigruojančiųjų padaugėjo tik 4 asmenimis. Per pastaruosius metus skirtumas tarp emigrantų ir imigrantų sumažėjo. Daugiau gyventojų iš Rietavo savivaldybės išvyksta į kitas savivaldybes negu atvyksta, tačiau nuo 2016 m. skirtumas tarp atvykstančiųjų ir išvykstančiųjų sumažėjo (3, 4 pav.).

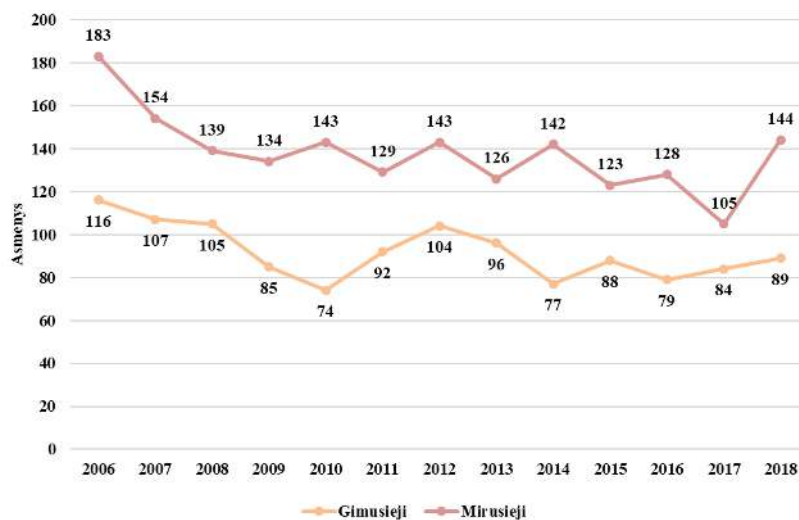
3 pav. Neto tarptautinė migracija Rietavo savivaldybėje

4 pav. Neto vidaus migracija Rietavo savivaldybėje

Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

2006 – 2018 m. laikotarpiu Rietavo savivaldybėje stebimas neigiamas natūralus gyventojų prieaugis, t. y. Savivaldybėje buvo daugiau mirusiųjų, negu gimusiųjų. 2018 m., lyginant su 2016 m., gimusiųjų padaugėjo 15 asmenų, o per vienerius metus mirusių padaugėjo 39 gyventojais (3 pav.).

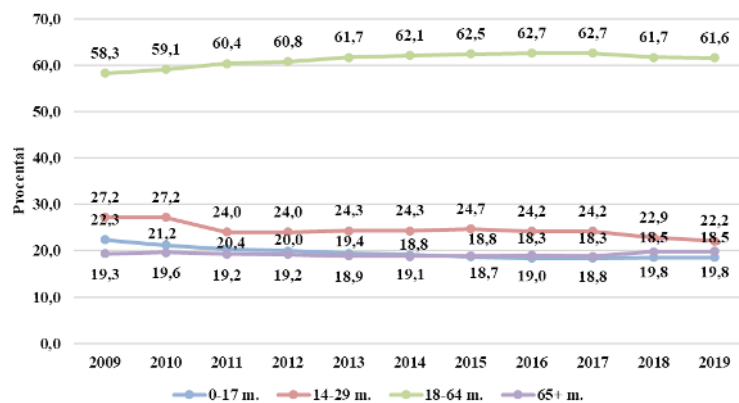

5 pav. Rietavo savivaldybės mirusių ir gimusių skaičius

Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

2019 m. pradžioje Rietavo savivaldybėje 1000-iai vyrų teko 1069 moterys (2018 m. pradžioje 1000-iai vyrų teko 1075 moterys). 2019 m. pradžioje Rietavo savivaldybėje demografinės senatvės koeficientas kaip ir šalies – 130 ir 131 pagyvenęs (65 m. ir vyresnio amžiaus) gyventojas teko šimtui vaikų iki 15 m. amžiaus.

Nuo 2015 m. Rietavo savivaldybėje 65 m. ir vyresnio amžiaus asmenys sudaro didesnę gyventojų dalį negu vaikai (2019 m. pradžioje 65 m. ir vyresnio amžiaus asmenys 19,8 proc., vaikai – 18,5 proc.). Lietuvoje 65 m. ir vyresnio amžiaus asmenys irgi sudaro didesnę gyventojų dalį negu vaikai. 2019 m. pradžioje Rietavo savivaldybės jaunimas (14–29 m.) sudarė daugiau negu penktadalį visų Rietavo savivaldybės gyventojų – 22,2 proc., Lietuvoje – 18,2 proc. (6 pav.).

6 pav. Gyventojų skaičiaus pokytis pagal amžiaus grupes Rietavo savivaldybėje (proc.)

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, VSB skaičiavimai

Rietavo savivaldybės gyventojų vidutinis amžius

2019 m. pradžioje

45 m.

49 m.

40 m.

Lietuvos gyventojų vidutinis amžius

2019 m. pradžioje

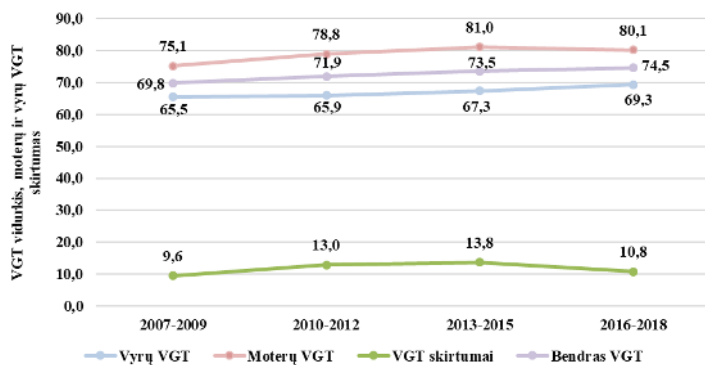
44 m.

47 m.

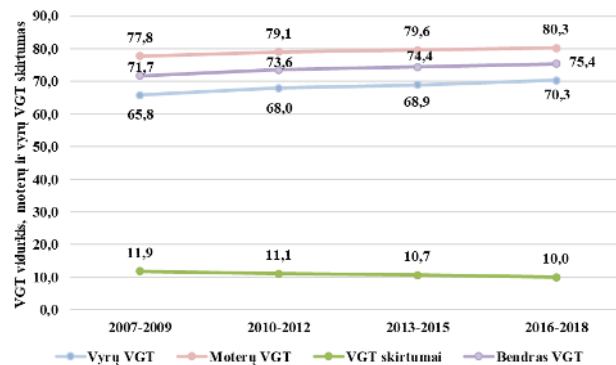

40 m.

Rietavo savivaldybėje, kaip ir Lietuvoje, 2016-2018 m. vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės vidurkis padidėjo, lyginant su 2007-2009 m. rodiklio vidurkiu. Rietavo savivaldybėje moterų vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė sutrumpėjo, o vyrų – ilgėja. Lietuvoje tiek vyrų, tiek moterų vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė ilgėja. Rietavo savivaldybėje skirtumas tarp moterų ir vyrų vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės sumažėjo. **2018 m. Rietavo savivaldybėje gyventojų vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė siekė 71,1 metus** (moterų – 78,5 m., vyrų – 64,7 m.), Lietuvos gyventojų vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė – 76 metai (moterų – 80,4 m., vyrų – 70,7 m.) (7, 8 pav.).

7 pav. Rietavo savivaldybės vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės vidurkis, vyrų ir moterų vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės skirtumas

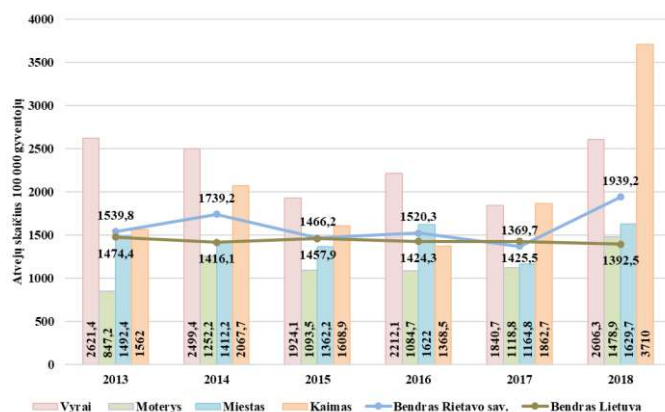
8 pav. Lietuvos vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės vidurkis, vyrų ir moterų vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės skirtumas

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, VSB skaičiavimai

1.2. Mirtingumas

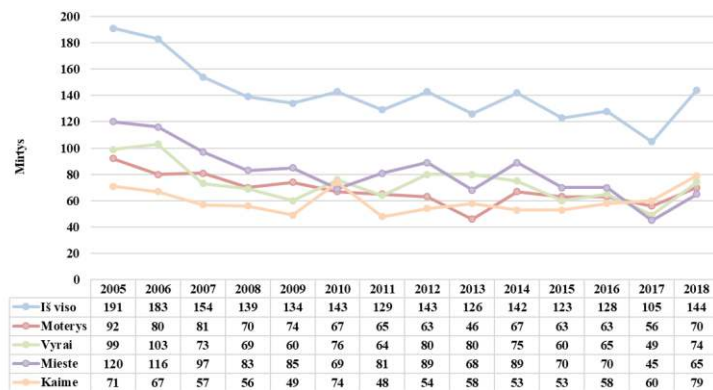
2018 m. Rietavo savivaldybėje gyventojų standartizuotas mirtingumas buvo didesnis negu Lietuvos gyventojų – atitinkamai 1939,2 ir 1392,5 atvejai 100 000 gyventojų. Rietavo savivaldybėje gyventojų standartizuotas mirtingumas svyruoja. Pagal standartizuotą mirtingumą pašalinus amžiaus įtaką, per pastaruosius metus Rietavo savivaldybėje gyventojų mirtingumas padidėjo nuo 1369,7 iki 1939,2 atvejo 100 000 gyventojų. Vertinant absoliučius skaičius, 2018 m., lyginant su 2017 m., Rietavo savivaldybėje gyventojų mirčių buvo 39 daugiau, per pastaruosius trejus metus Lietuvos gyventojų mirčių buvo 2202 mažiau. Galima daryti išvadą, kad Rietavo savivaldybės gyventojų absoliutus mirčių skaičius svyruoja ir per pastaruosius metus padidėjo dėl senstančios visuomenės (nuo 2015 m. 65 m. ir vyresnio amžiaus asmenys sudaro didesnę gyventojų dalį negu vaikai).

Pagal standartizuotą mirtingumą, daugiau miršta Rietavo savivaldybės vyrai negu moterys¹. 2018 m., lyginant su 2017 m., Rietavo savivaldybės vyrų mirčių padaugėjo 25 atvejais, o moterų – 14 atvejų. Pagal standartizuotą mirtingumą pašalinus gyventojų pasiskirstymo pagal gyvenamąją vietą struktūros įtaką, Rietavo savivaldybės kaimo gyventojų mirtingumas didesnis nei miesto gyventojų². Vertinant absoliučius skaičius, nuo 2011 m. iki 2016 m., mirčių daugiau įvykdavo miestuose negu kaimuose, tačiau pastaruosius dvejus metus atvirkščiai – daugiau mirčių įvyko kaimo teritorijose. 2018 m., lyginant su 2017 m., Rietavo savivaldybėje miesto gyventojų mirčių padaugėjo 20 atvejų, o nuo 2015 m. kaimo gyventojų mirčių nustatyta 26 atvejais daugiau (9, 10 pav.).

9 pav. Rietavo savivaldybės gyventojų standartizuotas mirtingumas 100 000 gyv. pagal lytį ir gyvenamąją vietą (ES standartas)

Šaltinis – Lietuvos sveikatos rodiklių sistema, Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

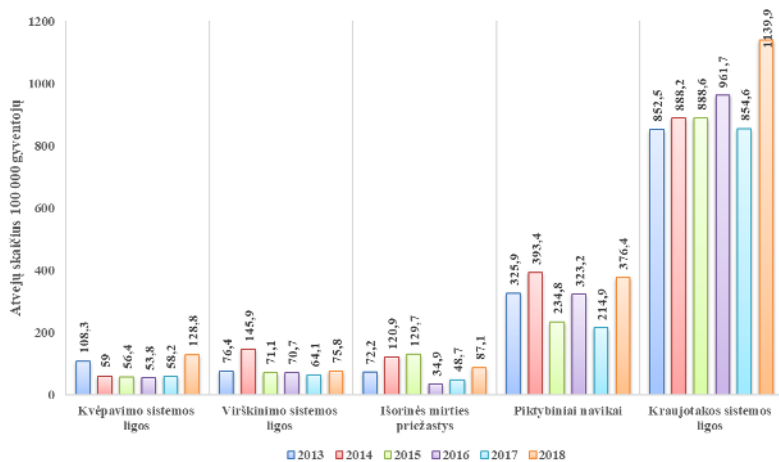
10 pav. Vyrų ir moterų mirčių pasiskirstymas pagal gyvenamąją vietą Rietavo savivaldybėje

Šaltiniai: Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registras, Higienos institutas

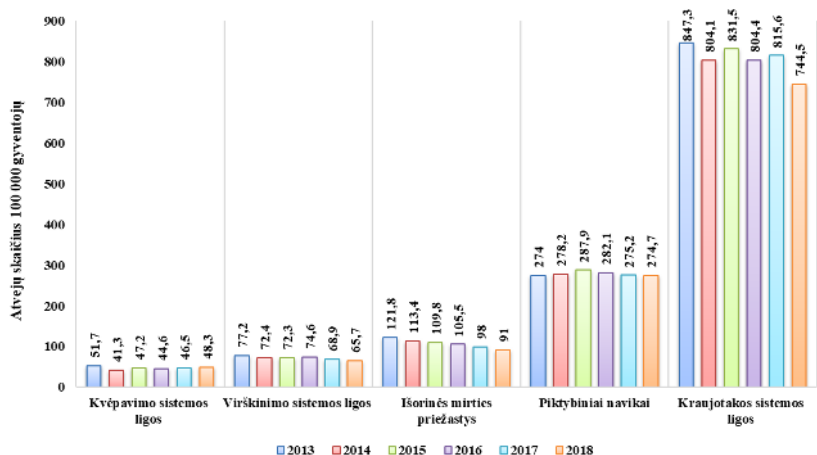
¹ Pastaba – 2018 m. pradžioje Rietavo savivaldybės vyrai sudarė 48,2 proc., moterys – 51,8 proc. visų Rietavo savivaldybės gyventojų.

² Pastaba – 2018 m. pradžioje Rietavo savivaldybės kaimo gyventojai sudarė 57,6 proc., miesto gyventojai – 42,4 proc. visų Rietavo savivaldybės gyventojų.

Rietavo savivaldybės, kaip ir Lietuvos gyventojų, pagrindinių mirčių struktūra sudaro kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai, išorinės mirties priežastys. Lyginant Rietavo savivaldybės ir Lietuvos gyventojų standartizuotą mirtingumą pagal penkias ligų grupes, Rietavo savivaldybės gyventojų standartizuotas mirtingumas didesnis už Lietuvos dėl kraujotakos, virškinimo, kvėpavimo sistemų ligų, piktybinių navikų (11, 12 pav.).

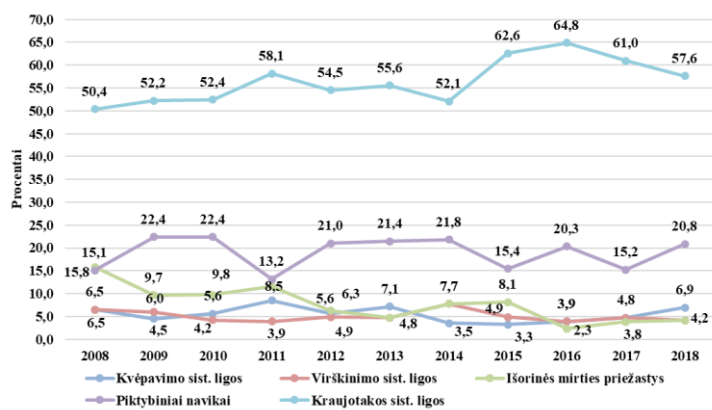

11 pav. Rietavo savivaldybės gyventojų standartizuotas mirtingumas pagal ligų grupes 100 000 gyv. (ES standartas)
Šaltinis – Lietuvos sveikatos rodiklių sistema, Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

12 pav. Lietuvos gyventojų standartizuotas mirtingumas pagal ligų grupes 100 000 gyv. (ES standartas)
Šaltinis – Lietuvos sveikatos rodiklių sistema, Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Rietavo savivaldybėje bendrasis gyventojų mirtingumas nemažėja dėl mirčių nuo kraujotakos, kvėpavimo sistemų ligų ir piktybinių navikų. Lietuvoje bendrasis gyventojų mirtingumas nemažėja dėl mirčių nuo kraujotakos sistemos ligų, piktybinių navikų (13 pav.).

13 pav. Rietavo savivaldybės gyventojų mirčių pagal priežastis pasiskirstymo pokytis, proc.
Šaltiniai: Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registras, Higienos institutas, VSB skaičiavimai

II SKYRIUS BENDROJI DALIS

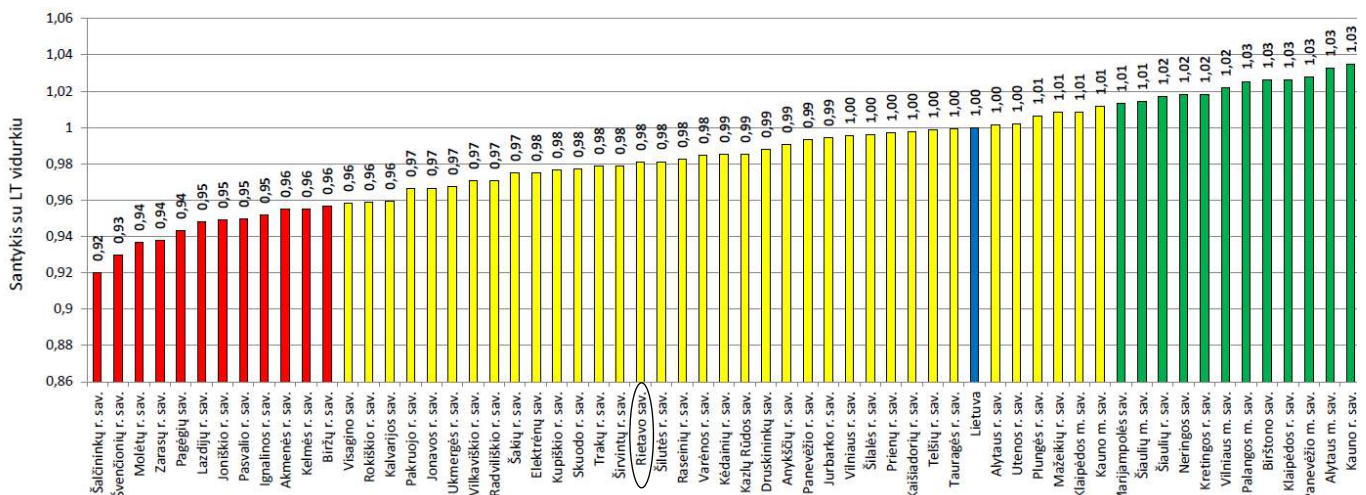
2.1. Pagrindinių visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių Savivaldybėje analizė ir interpretavimas („Šviesoforas“)

Pagrindinio visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių sąrašo analizė ir interpretavimas („šviesoforo“ kūrimas) atliekamas palyginant einamųjų metų savivaldybės rodiklius su Lietuvos vidurkiu. Vadovaujantis „šviesoforo“ principu, visos 60 Lietuvos savivaldybių suskirstytos į grupes:

- 12 savivaldybių, kuriose stebimas rodiklis atspindi geriausią situaciją, žymimos **žalia spalva**;
- 12 savivaldybių, kuriose stebimas rodiklis rodo prasčiausią situaciją, žymimos **raudona spalva**;
- likusių 36 savivaldybių rodikliai vertinami kaip atitinkantys Lietuvos vidurkį, žymimos **geltona spalva**.

2018 m. savivaldybėms, turinčioms mažiau negu 20 000 gyventojų, buvo skaičiuojamas rodiklių 3 metų vidurkis. Šių savivaldybių rodikliai yra „jautrūs“ kiekvienu atveju dėl mažo gyventojų skaičiaus.

Savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių reikšmių santykis su Lietuva pateiktas diagramose šviesoforo principu (1 pavyzdys).

1 pavyzdys. Vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės rodiklio santykis su Lietuva ir pasiskirstymas tarp savivaldybių Pastaba. Savivaldybėms, turinčioms mažiau nei 20 000 gyventojų, skaičiuotas rodiklio 3 metų vidurkis.

Rietavo savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių duomenys ir jų interpretavimas pateikiami 1 lentelėje „Rietavo savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių profilis 2018 m.“

Remiantis Rietavo savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos profilio rodikliais, iš sąrašo buvo atrinkti 3 rodikliai, kurių reikšmės prasčiausios, lyginant su kitomis savivaldybėmis (raudonos spalvos visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių sąrašo reikšmės).

Prioritetines Savivaldybės visuomenės sveikatos problemas galima išskirti keliais būdais:

- 1) vertinant, kurios Savivaldybės reikšmės yra blogiausios Lietuvoje (t. y. raudonos);
- 2) vertinant keletą metų pokytį;
- 3) vertinant, kokios priemonės buvo daromos, ir kaip jos pakeitė situaciją.

Sudarius Rietavo savivaldybės probleminių visuomenės sveikatos rodiklių sąrašą, buvo atlikta detalesnė analizė ir vertinimas (žr. „Specialioji dalis“).

Pirmajame lentelės stulpelyje pateikiami visuomenės sveikatos stebėsenos rodikliai, suskirstyti pagal Lietuvos sveikatos 2014-2025 m. strategijos tikslus. Antrajame stulpelyje pateikiama *savivaldybės rodiklio 2018 m. reikšmė (skliaustuose pateiktas 2018 m. absoliutus skaičius)*, trečiajame stulpelyje – *trijų metų rodiklio vidurkio reikšmė*, ketvirtajame stulpelyje – Lietuvos rodiklio reikšmė (skliaustuose pateiktas absoliutus skaičius), penktajame – mažiausia reikšmė tarp visų savivaldybių, šeštajame – didžiausia reikšmė tarp visų savivaldybių, septintajame – rodiklio reikšmės savivaldybėje santykis su Lietuvos reikšme ir savivaldybės rodiklio vietos tarp visų savivaldybių pavaizdavimas pagal „šviesoforo“ principą; aštuntajame stulpelyje – pateikiama Lietuvos sveikatos 2014 – 2025 m. strategijos atitinkamo rodiklio reikšmė 2020 m.

Pastabos: ↑↑ – didėja absoliutusis skaičius, ↓↓ – mažėja absoliutusis skaičius, ↑↓ žalia rodyklė – gerėjanti situacija, ↓↑ raudona rodyklė – blogėjanti situacija.

Lietuvos siekinio 2020 m. stulpelio spalva žalia – Rietavo savivaldybės rodiklis geresnis nei Lietuvos, raudona spalva – Rietavo savivaldybės rodiklis prastesnis nei Lietuvos rodiklis.

1 lentelė. Rietavo savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių profilis 2018 m.

Rodiklis	Savivaldybės rodiklis 2018 m. (2018 m. absoliutus skaičius)	2016 - 2018 m. vidurkis	Lietuvos rodiklis (absoliutus skaičius)	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/Lietuva			Lietuvos siekinys 2020 m.
						2016 m.	2017 m.	2016 - 2018 m.	
Pagrindinis tikslas – pasiekti, kad 2025 m. šalies gyventojai būtų sveikesni ir pailgėtų jų gyvenimo trukmė, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai									
Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė	71,1 ↓↓ (1 m.)	74,5	76 (rodiklis kaip 2017 m.)	69,9	78,6	1,01	1,02	0,98	75,8
Skirtumas tarp moterų ir vyrų vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės	13,8 ↑ (1 m.)	10,8	9,79 ↑ (1 m.)	-	-	-	-	-	9,5
Išvengiamas mirtingumas (proc.)	29,2 (42) ↓ (2 m.)	26,0	30,5 (12066) ↓ (2 m.)	24,6	41	0,63	0,9	0,85	
1 tikslas. Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį									
1.1 uždavinys – sumažinti skurdo lygį ir nedarbą									
Standartizuotas mirtingumo dėl savižudybių rodiklis (X60-X84) 100 000 gyventojų	29,4 (2) (2017 m. – 0 mirčių)	13,3	23,8 (683) ↓ (5 m.)	0	75,7	0,38	0	0,6	
Mirtingumas dėl savižudybių (X60-X84) 100 000 gyv.	26,8 (2) (2017 m. – 0 mirčių)	13,1	24,4 (683) ↓ (5 m.)	0	96,6	0,44	0	0,5	19,5
Bandymų žudytis skaičius (X60-X64, X66-X84) 100 000 gyventojų	26,7 (2) ↓ (1 m.)	34,9	42,1 (1179) ↓ (3 m.)	19,2	81,1	-	1,2	0,8	
Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1000 gyventojų	80,0 (51 ³) ↓ (1 m.)	78,6	69,1 (16651) ↓ (1 m.)	35,2	220,2	1,06	1,1	1,1	
Socialinės rizikos šeimų skaičius 1000 gyventojų	8,2 (61) ↓ (1 m.)	8,7	3,3 (9235) ↓ (1 m.)	0,3	8,7	2,61	2,6	2,6	
Ilgalaikio nedarbo lygis 100 gyventojų (proc.)	1,9 (89) ↑ (1 m.)	2,0	2,2 (38474) ↑ (1 m.)	0,3	8,2	1,00	0,8	0,9	
Gyventojų skaičiaus pokytis 1000 gyventojų	-10,6 (-79) ↑ (1 m.)	-14,3	-5,3 (-14978) ↑ (2 m.)	-23,7	8,4	1,09	1,2	2,7	
1.2 uždavinys – sumažinti socialinę ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenių lygmeniu									
Standartizuotas mirtingumo dėl išorinių priežasčių rodiklis (V00-Y89) 100 000 gyventojų	87,1 (6) (2017 m. – 4 mirtys)	57,7	91 (2618) ↓ (13 m.)	46,2	192,4	0,33	0,5	0,96	
Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V00-Y89) 100 000 gyv.	80,2 (6) (2017 m. – 4 mirtys)	56,6	93,4 (2618) ↓ (13 m.)	29,9	209,7	0,36	0,5	0,6	77,3
Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą mokyklose, skaičius 1000 gyventojų	281,7 (259) ↓ (10 m.)	329,2	148,9 (48402) ↓ (8 m.)	69,0	360,9	2,01	2,0	2,2	
Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 1000 gyventojų	27,4 (205) ↓ (6 m.)	30,9	25,4 (71213) ↓ (5 m.)	3,2	91	1,22	1,1	1,2	

³ Išvykę iš šalies – 47, socialinės, psichologinės ir kitos priežastys – 4.

Rodiklis	Savivaldybės rodiklis 2018 m. (2018 m. absoliutus skaičius)	2016-2018 m. vidurkis	Lietuvos rodiklis (absoliutus skaičius)	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/Lietuva			Lietuvos siekinys 2020 m.
						2016 m.	2017 m.	2016 – 2018 m.	
Užregistruoti nauji TB atvejai (A15–A19) 100 000 gyv.	13,4 (1) ↓(1 m.)	65,4	32,9 (922) ↓(12 m.)	0	88,4	1,91	2,7	2,0	
Sergamumas tuberkulioze (A15–A19) 100 000 gyv. ⁴	26,7 (2) ↓(1 m.)	69,7	37,9 (1063) ↓(1 m.)	0	88,4	-	2,3	1,8	
2 tikslas. Sukurti sveikatai palankią darbo ir gyvenamąją aplinką									
2.1 uždavinys – kurti sveikas ir saugias darbo bei buities sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą									
Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe, skaičius 10000 darbingo amžiaus gyventojų	0 (2017 m. – 0)	0	0,9 (163) ↓(1 m.)	0	3,9	0	0	0	
Susižalojimo dėl nukritimo atvejų skaičius (W00-W19) 65+ m. amžiaus grupėje 10 000 gyventojų	175,9 (26) ↓(1 m.)	181,0	150,7 (8319) ↑(1 m.)	104,9	212	1,00	1,5	1,2	
Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10 000 gyventojų	76,7 (34) ↓(1 m.)	96,2	67,1 (11241) ↓(1 m.)	45,3	125,9	1,48	1,7	1,4	
Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-A08) 10 000 gyventojų	33,4 (25) ↓(3 m.)	23,9 ⁵	74,9 (20974) ↑(1 m.)	0	140,9	0,26	0,7	0,3 ⁶	
2.2 uždavinys – kurti sveikas ir palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį									
Standartizuotas mirtingumo dėl atsitiktinio paskendimo rodiklis (W65-W74) 100 000 gyventojų	0 (2017 m. – 0 mirčių)	0	5,5 (155) ↑(1 m.)	0	19,6	0	0	0	
Mirtingumas dėl atsitiktinio paskendimo (W65-W74) 100 000 gyv.	0 (2017 m. – 0 mirčių)	0	5,5 (155) ↑(1 m.)	0	29,9	0	0	0	
Standartizuotas mirtingumo dėl nukritimo rodiklis (W00-W19) 100 000 gyventojų	0 (2017 m. – 1 mirtis)	4,1	15,3 (451) ↑(4 m.)	0	32,6	0	0,8	0,3	
Mirtingumas dėl nukritimo (W00-W19) 100 000 gyv.	0 (2017 m. – 1 mirtis)	4,4	16,1 (451) ↑(4 m.)	0	38,1	0	0,9	0,3	
2.3 uždavinys – mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių									
Standartizuotas mirtingumo dėl transporto įvykių rodiklis (V00-V99) 100 000 gyventojų	0 (2017 m. – 1 mirtis)	3,9	7,9 (224) ↓(1 m.)	0	26,3	0	1,3	0,5	
Mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V99) 100 000 gyv.	0 (2017 m. – 1 mirtis)	4,4	8 (224) ↓(1 m.)	0	25,4	0	1,5	0,6	
Pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V09) 100 000 gyventojų	0 (2017 m. – 0 mirčių)	0	3,0 (85) ↓(4 m.)	0	19,2	0	0	0	
Transporto įvykiuose patirtų traumų skaičius (V00-V99) 100 000 gyventojų	107,0 ↑(8) (2017 m. – 7 atvejai)	78,4	58,9 (1651) ↓(7 m.)	29,3	136,3	0,59	1,5	1,3	
2.4 uždavinys – mažinti aplinkos užterštumą, triukšmą									
Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 km ² (kg/1 km ²)	355 ↓(1 m.)	-	1010 ↓(2 m.)	63	34382	-	-	0,5	

⁴ Nauji atvejai + recidyvai. Recidyvas – atkrytis, kuomet išgydyta liga atsinaujina, pasikartoja.

^{5, 6} Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras duomenis teikia sujungdamas Rietavo sav. su Telšių r. sav., todėl skaičiuojant rodiklius atvejų skaičius dalijamas iš vidutinio sujungtų savivaldybių gyventojų skaičiaus, o gautas rodiklis priskirtas kiekvienai sujungtai savivaldybei – gauti rodikliai vidutiniai.

Rodiklis	Savivaldybės rodiklis 2018 m. (2018 m. absoliutus skaičius)	2016- 2018 m. vidurkis	Lietuvos rodiklis (absoliutus skaičius)	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/Lietuva			Lietuvos siekinys 2020 m.
						2016 m.	2017 m.	2016 – 2018 m.	
3 tikslas. Formuoti sveiką gyvenimą ir jos kultūrą									
3.1 uždavinys – sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako vartojimą, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą bei azartinių lošimų, kompiuterinių žaidimų ir pan. prieinamumą									
Viešai tiekiamo geriamojo vandens prieinamumas vartotojams, proc.	68,3 (2017 m. – 73,2)	-	-	-	-	-			
Nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumas vartotojams, proc.	57,6 (2017 m. – 54,1)	-	-	-	-	-			
Standartizuotas mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu (F11, F12, F14, F15, F16, F19, X41, X42, X61, X62, Y11, Y12) 100 000 gyventojų	0 (2017 m. – 0 mirčių)	0	3,1 (83) ↓ (3 m.)	0	24,8	0	0	0	
Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu (F11, F12, F14, F15, F16, F19, X41, X42, X61, X62, Y11, Y12) 100 000 gyv.	0 (2017 m. – 0 mirčių)	0	3,0 (83) ↓ (3 m.)	0	12,7	0	0	0	Stabilizuoti augimą
Standartizuotas mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu (E24.4, F10, G31.2, G40.5, G62.1, G72.1, I42.6, K29.2, K70, K85.2, K86.0, P04.3, X45, X65, Y15) 100 000 gyventojų	0 (2017 m. – 1 mirtis)	8,6	17,7 (507) ↓ (1 m.)	0	45,1	0,67	0,5	0,5	
Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu (E24.4, F10, G31.2, G40.5, G62.1, G72.1, I42.6, K29.2, K70, K85.2, K86.0, P04.3, X45, X65, Y15) 100 000 gyventojų	0 (2017 m. – 1 mirtis)	8,7	18,1 (507) ↓ (1 m.)	0	46,5	0,55	0,6	0,5	
Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai)	13,4 (1) (2017 m. – 0 veikų)	4,4	70,6 (1977) ↑ (1 m.)	0	281,5	0	0	0,1	
Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstitis mažmenine prekyba tabako gaminiais ⁷	191,7 (39) (2017 m. – 190,9 gyv./1 licencijai)	155,1	189,9 (14756) ↑ (1 m.)	49,8	415,9	0,66	1,0	0,8	
Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstitis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais ⁸	166,2 (45) ↓ (1 m.)	133,4	166,8 (16800) ↑ (2 m.)	32,5	359,2	0,63	1,1	0,8	
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų kasdien rūkė tabako gaminius, dalis (proc.)	13,9	-	17,3	8,0	31,5	-	-	-	
Tabako gaminių vartojimas kasdien per paskutines 30 d., skaičiuojant 1 000 gyventojų	127	-	Lietuvos rodiklis didesnis nei Rietavo savivaldybės	66	272	-	-	-	
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų kasdien rūkė elektronines cigaretes, dalis (proc.)	1,0	-	1,1	0	3,3	-	-	-	
Elektroninių cigarečių rūkymas kasdien per paskutines 30 d., skaičiuojant 1 000 gyventojų	5	-	Lietuvos rodiklis didesnis nei Rietavo savivaldybės	0	24	-	-	-	
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų kasdien vartojo alkoholinius gėrimus, dalis (proc.)	1,3	-	1,5	0	5,9	-	-	-	
Alkoholinių gėrimų vartojimas kasdien per paskutines 30 d., skaičiuojant 1 000 gyventojų	8	-	Lietuvos rodiklis didesnis nei Rietavo savivaldybės	0	38	-	-	-	

⁷ Rodiklio reikšmė vertinama rodykle.

⁸ Rodiklio reikšmė vertinama rodykle.

Rodiklis	Savivaldybės rodikli 2018 m. (2018 m. absoliutus skaičius)	2016- 2018 m. vidurkis	Lietuvos rodiklis (absoliutus skaičius)	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/Lietuva			Lietuvos siekinys 2020 m.
						2016 m.	2017 m.	2016 – 2018 m.	
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų vartojo gėrimus kartą per savaitę ir dažniau, dalis (proc.)	18,6	-	22,0	10,1	38,8	-	-	-	
Alkoholinių gėrimų vartojimas 2–3 kartus per savaitę per paskutines 30 d., skaičiuojant 1 000 gyventojų	51	-	Lietuvos rodiklis mažesnis nei Rietavo savivaldybės	11	99	-	-	-	
Suaugusiųjų, kurie per paskutinius 12 mėnesių vartojo alkoholinius gėrimus kartą per savaitę ir dažniau, dalis (proc.)	10,8	-	15,7	7,1	33,7	-	-	-	
Alkoholinių gėrimų vartojimas 2–3 kartus per savaitę per paskutinius 12 mėn., skaičiuojant 1 000 gyventojų	31	-	Lietuvos rodiklis didesnis nei Rietavo savivaldybės	6	97	-	-	-	
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų bent kartą vartojo narkotinių ar psichotropinių medžiagų be gydytojo paskyrimo, dalis (proc.)	0,8	-	2,1	0	9,3	-	-	-	
Narkotinių ar psichotropinių medžiagų vartojimas be gydytojo paskyrimo per paskutines 30 d., skaičiuojant 1 000 gyventojų	2	-	Lietuvos rodiklis didesnis nei Rietavo savivaldybės	1	54	-	-	-	
Suaugusiųjų, kurie per paskutinius 12 mėnesių bent kartą vartojo narkotinių ar psichotropinių medžiagų be gydytojo paskyrimo, dalis (proc.)	1,6	-	3,2	0	11,5	-	-	-	
Narkotinių ar psichotropinių medžiagų vartojimas be gydytojo paskyrimo per paskutinius 12 mėn., skaičiuojant 1000 gyventojų	31	-	Lietuvos rodiklis didesnis nei Rietavo savivaldybės	6	97	-	-	-	
3.2 uždavinys – skatinti sveikos mitybos įpročius									
Kūdikių, išimtinai žindytų iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.)	14,5 (11) ↑ (1 m.)	15,4	36,7 (9523) ↑ (1 m.)	11,7	73,5	0,57	0,3	0,4	
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną valgo vaisius, dalis (proc.)	21,9	-	34,7	20,4	54,9	-	-	-	
Vaisių valgymas kasdien, skaičiuojant 1 000 gyventojų	193	-	Lietuvos rodiklis didesnis nei Rietavo savivaldybės	208	573	-	-	-	
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną valgo daržoves (neįskaitant bulvių), dalis (proc.)	27,0	-	42,0	26,2	62,6	-	-	-	
Daržovių valgymas kasdien, skaičiuojant 1 000 gyventojų	277	-	Lietuvos rodiklis didesnis nei Rietavo savivaldybės	236	641	-	-	-	
Suaugusiųjų, kurie papildomai nededa druskos į paruoštą maistą, dalis (proc.)	45,1	-	43,8	20,9	54,6	-	-	-	
Papildomos druskos nedėjimas į paruoštą maistą, skaičiuojant 1 000 gyventojų	458	-	Lietuvos rodiklis mažesnis nei Rietavo savivaldybės	213	522	-	-	-	
3.3 uždavinys – ugdyti optimalaus fizinio aktyvumo įpročius									
Suaugusiųjų, kurie užsiima energinga fizine veikla bent po 30 min. 5 dienas per savaitę ar dažniau, dalis (proc.)	49,1	-	40,5	27,0	59,6	-	-	-	

Rodiklis	Savivaldybės rodiklis 2018 m. (2018 m. absoliutus skaičius)	2016- 2018 m. vidurkis	Lietuvos rodiklis (absoliutus skaičius)	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/Lietuva			Lietuvos siekinys 2020 m.
						2016 m.	2017 m.	2016 – 2018 m.	
Užsiėmimas energinga fizine veikla bent po 30 min. 5 d. per savaitę, skaičiuojant 1 000 gyventojų	538	-	Lietuvos rodiklis mažesnis nei Rietavo savivaldybės	233	617	-	-	-	
3.5 uždavinys – stiprinti psichoemocinę sveikatą									
Suaugusiųjų, kurie bendrauja su šeimos nariais bent kelis kartus per mėnesį, dalis	91,6	-	94,2	88,5	98	-	-	-	
Suaugusiųjų, kurie bendrauja su giminaičiais bent kelis kartus per mėnesį, dalis	75,4	-	77,2	54,6	87,2	-	-	-	
Suaugusiųjų, kurie bendrauja su draugais bent kelis kartus per mėnesį, dalis (proc.)	78,1	-	83,5	77	91,7	-	-	-	
Suaugusiųjų, kuriuos per praėjusį mėnesį buvo apėmusi prislėgta nuotaika, nerimas šiek tiek labiau ir daug labiau nei anksčiau, dalis	18,8	-	16,6	8,7	24,7	-	-	-	
Apėmusi prislėgta nuotaika, nerimas šiek tiek labiau ir daug labiau nei anksčiau, skaičiuojant 1 000 gyventojų	183	-	Lietuvos rodiklis didesnis nei Rietavo savivaldybės	86	288	-	-	-	
Suaugusiųjų, kurie savo gyvenimo kokybę vertina kaip gerą ir labai gerą, dalis	58,7	-	61,8	40,6	75,4	-	-	-	
Gyvenimo kokybės kaip labai geros ir geros vertinimas, skaičiuojant 1 000 gyventojų	630	-	Lietuvos ir Rietavo savivaldybės rodiklis panašus	482	754	-	-	-	
Suaugusiųjų, kurie vertina savo sveikatą kaip gerą ir labai gerą, dalis	46,6	-	58,1	46,6	74,8	-	-	-	
Savo sveikatos kaip labai geros arba geros vertinimas, skaičiuojant 1 000 gyventojų	507	-	Lietuvos rodiklis didesnis nei Rietavo savivaldybės	447	707	-	-	-	
Suaugusiųjų, kurie jaučiasi laimingi ir labai laimingi, dalis	53,9	-	58,1	43,3	73,2	-	-	-	
Jaučiasi labai laimingi ir laimingi, skaičiuojant 1 000 gyventojų	578	-	Lietuvos ir Rietavo savivaldybės rodiklis panašus	450	739	-	-	-	
4 tikslas. Užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius									
4.1 uždavinys – užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos priežiūros technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais									
Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1000 gyventojų	34,2 (256) ↓(1 m.)	37,1	32,5 (90979) ↓(3 m.)	20	64,9	1,12	1,2	1,1	
Išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto ir jo komplikacijų skaičius 1000 gyventojų	5,6 (34) (2017 m. – 31 išvengiama hospitalizacija)	5,2	6,9 (15840) ↑(1 m.)	4,1	10,0	0,78	0,8	0,8	
4.2 uždavinys – plėtoti sveikatos infrastruktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą									
Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, skaičius	4,5 (27) (2017 m. – 28 slaugytojos)	4,5	2,0 (21745) ↑(1 m.)	1,2	6,2	3,11	3,5	2,2	2,0
Šeimos medicinos paslaugas teikiančių gydytojų skaičius 10 000 gyventojų	8,0 (6) ↑(1 m.)	6,5	7,2 (2029) ↓(1 m.)	2,6	13,6	0,87	0,7	0,9	7,0
Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gyventojui	8,4 (62547) ↓(1 m.)	8,0	9,1 (25517629) ↓(1 m.)	6,5	11,3	0,87	0,9	0,9	

Rodiklis	Savivaldybės rodiklis 2018 m. (2018 m. absoliutus skaičius)	2016- 2018 m. vidurkis	Lietuvos rodiklis (absoliutus skaičius)	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/Lietuva			Lietuvos siekinys 2020 m.
						2016 m.	2017 m.	2016 – 2018 m.	
Apsilankymų pas gydytojus skaičius pagal prisirašiusius prie PASPI, tenkantis vienam gyventojui	8,6 ⁹ (62547)	-	-	-	-	-	-	-	
Užregistruoti nauji daugeliui vaistų atsparios tuberkuliozės atvejai (A15–A19) 100 000 gyv.	0 (2017 m. – 0)	0	3,1 (88) ↓(2 m.)	0	13,9	0	0	0	
Sergančiųjų daugeliui vaistų atsparia tuberkulioze skaičius (A15–A19) 100 000 gyv. ¹⁰	13,4 (1) ↓(1 m.)	13,4	6,1 (170) ↓(1 m.)	0	17,2	-	1,5	1,2	
Sergamumas ŽIV ir lytiškai plintančiomis B20-B22, B23 (B23.0-B23.2, B23.8), B24, Z21, A50 (A50.0-A50.7, A50.9), A51-A53, A54 (A54.0-A54.6, A54.8, A54.9), A56 (A56.0-A56.4, A56.8) 10 000 gyventojų	0 (2017 m. – 0 atvejų)	0,4	2,2 (619) ↓(1 m.)	0	5,1	0,44	0	0,2	
4.4 uždavinys – gerinti motinos ir vaiko sveikatą									
Kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1000 gyvų gimusių kūdikių	23,0 (2) (2017 m. – 1 mirtis)	12,0	3,4 (96) ↑(1 m.)	0	16,5	0	4,0	3,5	Pasiekti ES valstybių narių vidurki
2 metų amžiaus vaikų MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina, 1 dozė) skiepavimo apimtys	85,3 (52) ↓(1 m.)	94,4	92,2 (27047) ↓(1 m.)	83	99,5	1,05	1,1	1,0	
1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina), poliomieliito ir B tipo Haemophilus influenzae infekcijos skiepavimo apimtys (3 dozės), proc.	85,5 (65) ↑(1 m.)	91,2	93,7 (25661) ↓(2 m.)	70	97,7	1,03	1,0	1,0	
Tikslinės populiacijos (6–14 m.) dalis, dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, proc.	19,7 (125 ¹¹) (2017 m. – 124 vaikai)	24,5	16,4 (35367) ↓(3 m.)	5,7	52,7	1,99	1,2	1,7	
Vaikų, neturinčių ėduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis (proc.) ¹²	4,9 (11)	9,3	18,9 (35673)	7,5	28,3	-	0,6	0,5	
Paauglių (15–17 m.) gimdymų skaičius 1000 gyventojų	0 (2017 m. – 1 atvejis)	4,6	4,4 (172) ↓(2 m.)	0	15,8	1,02	1,3	1,0	
4.5 uždavinys – stiprinti lėtinių neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę									
Standartizuotas mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis (I00-I99) 100 000 gyventojų	1005,4 (83) ↑(1 m.)	909,8	744,5 (21922) ↓(3 m.)	619,5	1059	1,2	0,99	1,2	
Mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) rodiklis 100 000 gyv.	1110,0 (83) ↑(1 m.)	1002,2	782,5 (21922) ↓(3 m.)	531,6	1349,5	1,31	1,1	1,3	368,7
Standartizuotas mirtingumo nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C96) 100 000 gyventojų	377,3 (30) ↑(1 m.)	303,6	274,7 (8028) ↑(1 m.)	219,6	347,1	1,15	0,8	1,1	
Mirtingumas nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C96) 100 000 gyv.	401,2 (30) ↑(1 m.)	313,7	286,6 (8028) ↑(1 m.)	89,8	436,6	1,16	0,7	1,1	172,8

⁹ Prisirašiusių skaičius prie Rietavo savivaldybės PASPI 2018-12-31 duomenimis.

¹⁰ Visos tuberkuliozės atvejų registracijos kategorijos: nauji, recidyvai, grįžusieji po nutraukto gydymo, po nesėkmingo gydymo ir atvykusieji iš užsienio.

¹¹ 6-14 m. vaikų skaičius, kurie dalyvavo krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje. Šaltinis – Vaikų sveikatos stebėsenos informacinė sistema.

¹² Amžiaus riba – 0-20 m. amžiaus vaikai.

Rodiklis	Savivaldybės rodiklis 2018 m. (2018 m. absoliutus skaičius)	2016- 2018 m. vidurkis	Lietuvos rodiklis (absoliutus skaičius)	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/Lietuva			Lietuvos siekinys 2020 m.
						2016 m.	2017 m.	2016 – 2018 m.	
Standartizuotas mirtingumo nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis (I60-I69) 100 000 gyv.	167,9 (14) (2017 m. – 12 mirčių)	163,1	181,8 (5352) ↓ (3 m.)	83,8	485,7	0,95	0,8	0,9	
Mirtingumo nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis (I60-I69) 100 000 gyv.	187,2 (14) (2017 m. – 12 mirčių)	183,0	191,0 (5352) ↓ (3 m.)	95,5	610,5	1,05	0,8	0,96	
Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyventojų	57,5 (43) ↑ (1 m.)	45,3	56,6 (15857) ↓ (1 m.)	26,9	112	0,95	0,6	0,8	
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje 2017–2018 m.	15,7 (178 ¹³) ↑	13,8	50,2 (213887) ↑	13,8	71,7	0,29	0,2	0,3	
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programoje 2016-2018 m.	37,6 (635 ¹⁴) ↑	36,9	52,7 (378575) ↓	28,9	72	0,74	0,6	0,7	
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programoje 2017-2018 m.	30,8 (745 ¹⁵) ↑	28,6	53,1 (469812) ↑	28,6	66	0,52	0,6	0,5	
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programoje 2018 m.	42,7 (759 ¹⁶) ↓ (2 m.)	43,9	42,9 (279861) ↑ (4 m.)	26,2	61,4	1,16	1,1	1,0	

¹³ 50–69 m. moterų, dalyvavusių atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje 2017–2018 m., skaičius.

¹⁴ 25–60 m. moterų, dalyvavusių gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programoje 2016-2018 m., skaičius.

¹⁵ 50–74 m. asmenų, dalyvavusių storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programoje 2017-2018 m., skaičius

¹⁶ 40–55 m. vyrų ir 50–65 m. moterų, dalyvavusių tikslinės populiacijos asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programoje 2018 m., skaičius.

III SKYRIUS

SPECIALIOJI DALIS

Atrinktų rodiklių detali analizė ir interpretavimas

Atrinkti prioritetiniai Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodikliai, kurių reikšmės yra raudonoje zonoje:

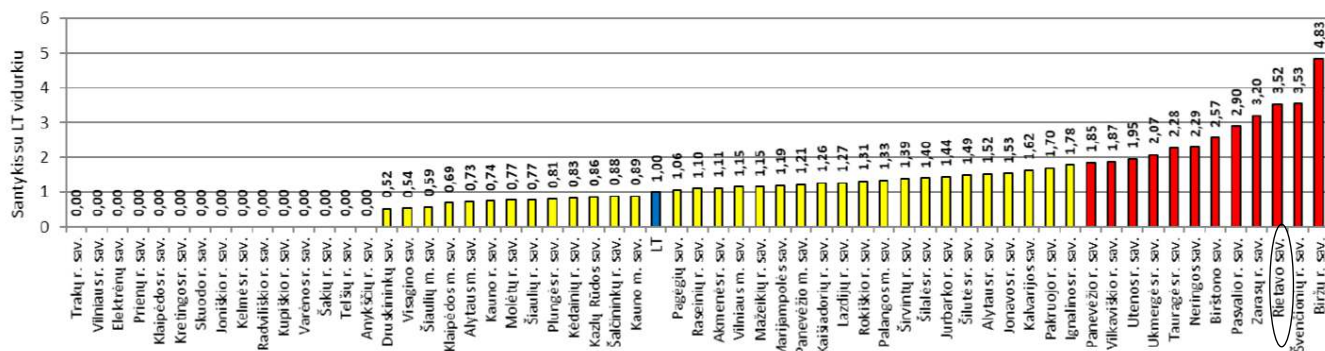
1. Kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1000 gyvų gimusių kūdikių.
2. Susižalojimo dėl nukritimo atvejų skaičius (W00-W19) 65 + m. amžiaus grupėje 10 000 gyventojų.
3. Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10 000 gyventojų.

Pastaba. Trys rodikliai neanalizuoti kaip prioritetiniai, nors ir yra raudonoje zonoje:

1. Socialinės rizikos šeimų skaičius 1000 gyventojų. Savivaldybė intensyviai dirba su šeimomis, todėl socialinės rizikos šeimų yra nemažai.
2. Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą mokyklose, skaičius. Jau 10 metų nemokamai maitinamų mokinių tolygiai mažėja.
3. Sergamumas tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyventojų. Dėl taikytų tinkamų prevencinių priemonių (projektas „Ambulatorinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų Rietavo savivaldybėje prieinamumo tuberkulioze sergantiems asmenims gerinimas“) stebimas naujų tuberkuliozės atvejų sumažėjimas.

3.1. Kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1000 gyvų gimusių kūdikių

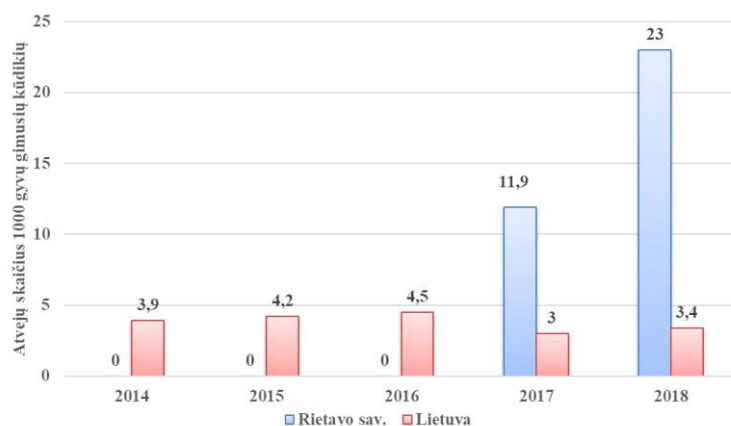
Rietavo savivaldybės kūdikių mirtingumo 1000 gyvų gimusių kūdikių rodiklio 2016-2018 m. vidurkis santykis su Lietuva buvo 3,5, 2018 m. rodiklio santykis su Lietuva – 6,7. Šis rodiklis pateiktas raudonoje zonoje. 2018 m. nė vienas kūdikis nemirė net 22-iose Lietuvos savivaldybėse (14 pav.).

14 pav. Kūdikių mirtingumas 1000 gyvų gimusių kūdikių rodiklio santykis su Lietuva ir pasiskirstymas tarp savivaldybių
Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, leidinys „Visuomenės sveikatos būklė Lietuvos savivaldybėse 2018 m.“

Pastaba. Savivaldybėms, turinčioms mažiau nei 20 000 gyventojų, skaičiuotas rodiklio 3 metų vidurkis.

2018 m. Rietavo savivaldybės kūdikių mirtingumas sudarė 23 atvejus 1000 gyvų gimusių kūdikių, Lietuvoje – 3,4 atvejus 1000 gyvų gimusių kūdikių (15 pav.). Rietavo savivaldybės kūdikių mirtingumo 2016-2018 m. rodiklio vidurkis – 12 atvejų 1000 gyvų gimusių kūdikių. Kūdikių mirtingumo rodiklis dažnai naudojamas kaip šalies gyventojų bendros sveikatos indikatorius. Jeigu šis rodiklis neviršija 10 mirčių 1000 gyvų gimusiųjų, laikoma, kad kūdikių mirtingumas labai mažas.

15 pav. Kūdikių mirtingumas 1000 gyvų gimusių kūdikių

Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

2018 m. Rietavo savivaldybėje 2 kūdikiai mirė, 2017 m. – 1 kūdikis. 2018 m. Lietuvoje mirė 96 kūdikiai, 2017 m. – 85 kūdikiai. 2018 m. 96 Rietavo savivaldybės vaikai sulaukė vienerių metų amžiaus (2017 m. – 60 vaikų), Lietuvoje 2018 m. – 25921 vaikas, 2017 m. – 26384 (2 lent.). Rietavo savivaldybės kūdikių mirtys buvo dėl įgimtų formavimosi ydų, deformacijos ir chromosomų anomalijos.

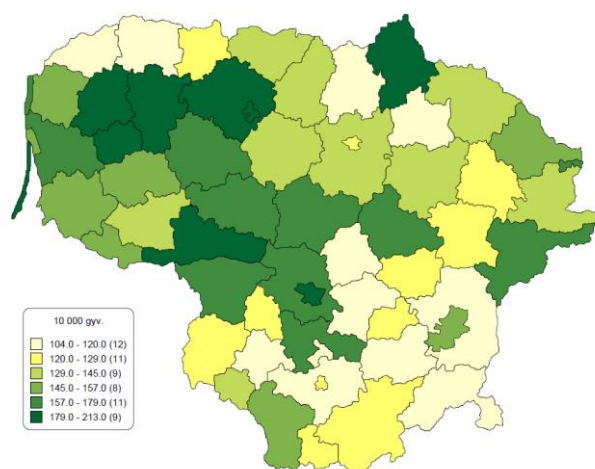
2 lentelė. Rietavo savivaldybės ir Lietuvos mirę kūdikiai ir vaikų, sukaukusių vienerių metų, skaičius

	2015	2016	2017	2018
Mirusių kūdikių skaičius				
Rietavo sav.	0	0	1	2
Lietuva	132	139	85	96
Vaikų, sulaukusių vienerių metų, skaičius				
Rietavo sav.	62	65	60	76
Lietuva	27700	28909	26384	25921

Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

3.2. Susižalojimo dėl nukritimo atvejų skaičius (W00-W19) 65+ m. amžiaus grupėje 10 000 gyventojų

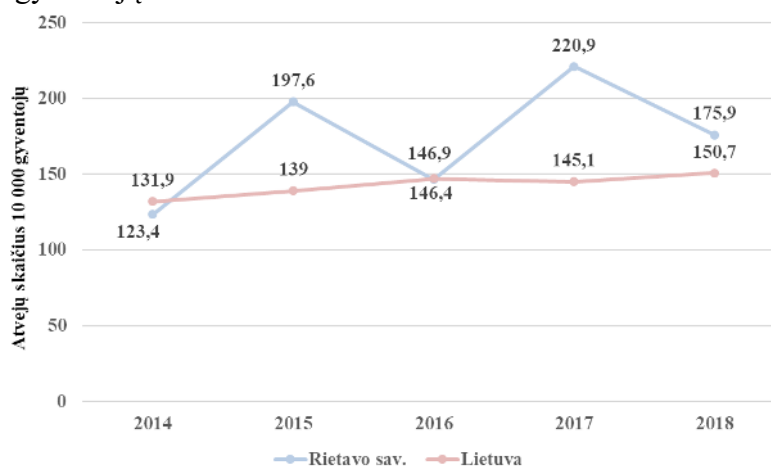
Rietavo savivaldybėje susižalojimo dėl nukritimo atvejų skaičius 65+ m. amžiaus grupėje 10 000 gyventojų rodiklio 2016-2018 m. vidurkio santykis su Lietuva buvo 1,2, 2018 m. rodiklio santykis su Lietuva toks pats – 1,2. Šis rodiklis pateiktas raudonoje zonoje (16 pav.).

16 pav. Susižalojimo dėl nukritimo atvejų skaičius 65+ m. amžiaus grupėje 10 000 gyventojų rodiklio santykis su Lietuva ir pasiskirstymas tarp savivaldybių

Šaltiniai: Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinė sistema, leidinys „Visuomenės sveikatos būklė Lietuvos savivaldybėse 2018 m.“. Pastaba. Savivaldybėms, turinčioms mažiau nei 20 000 gyventojų, skaičiuotas rodiklio 3 metų vidurkis

Rietavo savivaldybės susižalojimų dėl nukritimų 65 + m. amžiaus grupėje atvejų skaičius 10 000 gyventojų svyruoja. Lietuvoje susižalojimų dėl nukritimų 65 + m. amžiaus grupėje padaugėjo 5,6 atvejais 10 000 gyventojų. 2018 m. Rietavo savivaldybės susižalojimai dėl nukritimų 65 + m. amžiaus grupėje sudarė 175,9 atvejus 10 000 gyventojų, Lietuvoje – 150,7 atvejus 10 000 gyventojų (17 pav.). Rietavo savivaldybės susižalojimų dėl nukritimų 65 + m. amžiaus grupėje 10 000 gyventojų 2016-2018 m. rodiklio vidurkis 181 atvejis 10 000 gyventojų.

17 pav. Susižalojimai dėl nukritimų 65 + m. amžiaus grupėje 10 000 gyv.

Šaltiniai: Lietuvos sveikatos rodiklių sistema, Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

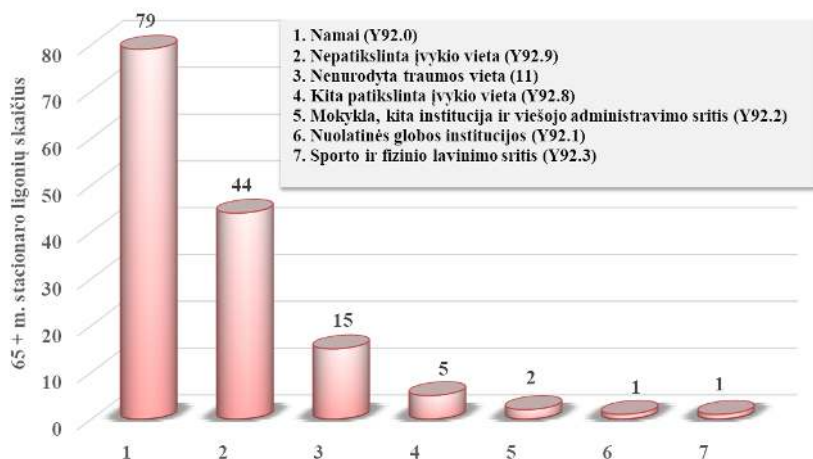
Per paskutinius metus Rietavo savivaldybėje 65 m. ir vyresnio amžiaus asmenų, kurie buvo gydomi stacionare dėl susižalojimų nukritus, sumažėjo (pastaba – 65 m. ir vyresnio amžiaus asmenų tolygiai mažėja), Lietuvoje atvirkščiai – padidėjo. Rietavo savivaldybės 26-ši 65 m. ir vyresnio amžiaus asmenys buvo gydomi stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigose dėl patirtų susižalojimų nukritus, Lietuvoje – 8319 gyventojų. Pastebima tendencija – 65 m. ir vyresnio amžiaus moterys susižalojimų nukritus patiria dažniau negu vyrai. Per vienerius metus kaimo gyventojų susižalojimų nukritus nustatyta 10 atvejų mažiau. Nuo 2017 m. susižalojimus nukritus daugiau patiria 75-79 m. amžiaus asmenys. Paskutiniais metais gerokai sumažėjo 85 m. ir vyresnio amžiaus asmenų susižalojimų nukritus (2018 m. – 2 atvejai, 2017 m. – 10 atvejų) (3 lent.).

3 lentelė. Rietavo savivaldybės 65 + m. stacionaro ligonių skaičius susižalojus dėl nukritimų pagal lytį, gyvenamąją vietą, amžiaus grupes

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Iš viso
Pagal lytį							
Vyrai	10	2	13	7	8	5	45
Moterys	7	17	17	15	25	21	102
Pagal gyvenamąją vietą							
Miestas	4	13	13	11	10	11	62
Kaimas	12	6	17	11	17	7	70
Nenurodyta	1	-	-	-	1	8	15
Pagal amžiaus grupes							
65-69 m.	3	3	7	5	3	5	26
70-74 m.	2	4	5	2	4	6	23
75-79 m.	6	6	5	4	11	8	40
80-84 m.	3	1	4	4	5	5	22
85 + m.	3	5	9	7	10	2	36
Iš viso	17	19	30	22	33	26	147

Šaltinis – Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinė sistema

Daugiausia Rietavo savivaldybėje vyresnio amžiaus žmonės susižalojimų nukritus patiria namuose (2013-2018 m. 79 asmenys), antroje vietoje susižalojimų nukritus įvykio vieta yra nepatikslinkta (2013-2018 m. 44 asmenys). 2018 m. 14 susižalojimų nukritus įvyko namuose, 11 patirtų susižalojimų vieta nepatikslinkta, 1 susižalojimas – kita patikslinkta įvykio vieta (18 pav., 4 lent.).

18 pav. Rietavo savivaldybės 65 + m. stacionaro ligonių skaičius susižalojus dėl nukritimų pagal įvykio vietą 2013-2018 m. Šaltiniai: Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinė sistema, VSB skaičiavimai

4 lentelė. Rietavo savivaldybės 65 + m. stacionaro ligonių skaičius susižalojus dėl nukritimų pagal įvykio vietą

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Iš viso
Namai (Y92.0)	10	5	16	11	23	14	79
Nuolatinės globos institucijos (Y92.1)	-	1	-	-	-	-	1
Mokykla, kita institucija ir viešojo administravimo sritis (Y92.2)	-	-	-	-	2	-	2
Sporto ir fizinio lavinimo sritis (Y92.3)	-	-	1	-	-	-	1
Kita patikslinkta įvykio vieta (Y92.8)	-	2	1	1	-	1	5
Nepatikslinkta įvykio vieta (Y92.9)	-	5	10	10	8	11	44
Nenurodyta traumos vieta (I1)	7	6	2	-	-	-	15
Iš viso	17	19	30	22	33	26	147

Šaltinis – Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinė sistema

Daugiausia Rietavo savivaldybės 65 m. ir vyresnio amžiaus asmenys nukritus patyrė klubų ir kojų sužalojimus, iš kurių daugiausia – šlaunikaulio lūžiai. Per vienerius metus dėl nukritimų gyventojai daugiau patyrė pečių lanko ir rankos, klubų ir kojų sužalojimus (5 lent.).

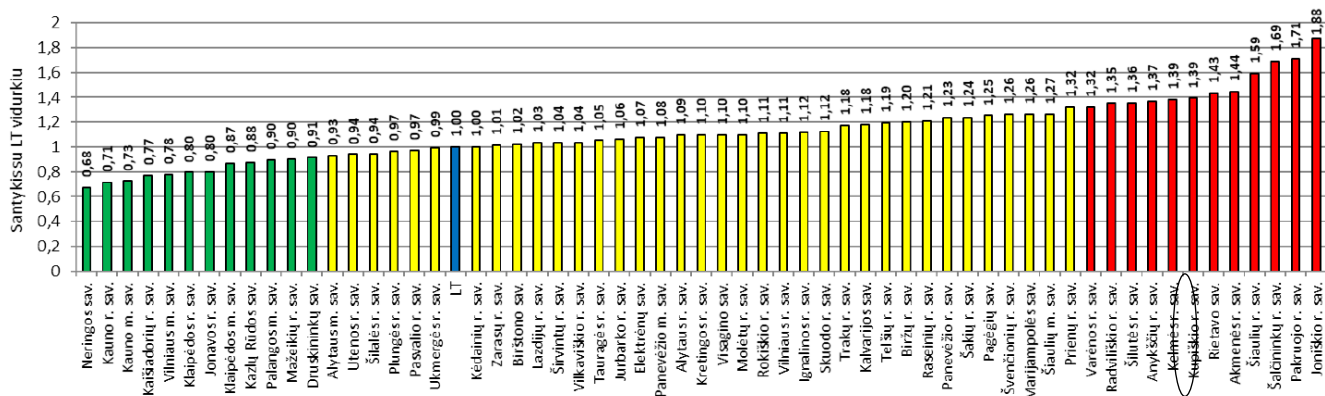
5 lentelė. Rietavo savivaldybės 65 + m. stacionaro ligonių skaičius susižalojus dėl nukritimų pagal klinikinės traumos pavadinimą

	2015	2016	2017	2018	Iš viso
Galvos sužalojimai (S00-S09)	5	2	1	2	10
Kaklo ir krūtinės ląstos sužalojimai (S10-S29)	4	1	4	2	11
Pilvo, juosmens, stuburo juosmeninės dalies ir dubens sužalojimai (S30-S39)	2	4	2	3	11
Pečių lanko ir rankos sužalojimai (S40-S69)	4	3	2	8	17
Klubų ir kojų sužalojimai (S70-S99)	15	12	24	11	62
Kelių kūno sričių sužalojimai (T00-T07)	-	-	-	-	0
Iš viso	30	22	33	26	111

Šaltinis – Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinė sistema

3.3. Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10 000 gyventojų

Rietavo savivaldybės darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10000 gyventojų rodiklio vidurkio santykis su Lietuva 2016-2018 m. buvo 1,4, 2018 m. rodiklio santykis su Lietuva toks pats – 1,4. Šis rodiklis yra pateiktas raudonoje zonoje. (19 pav.).

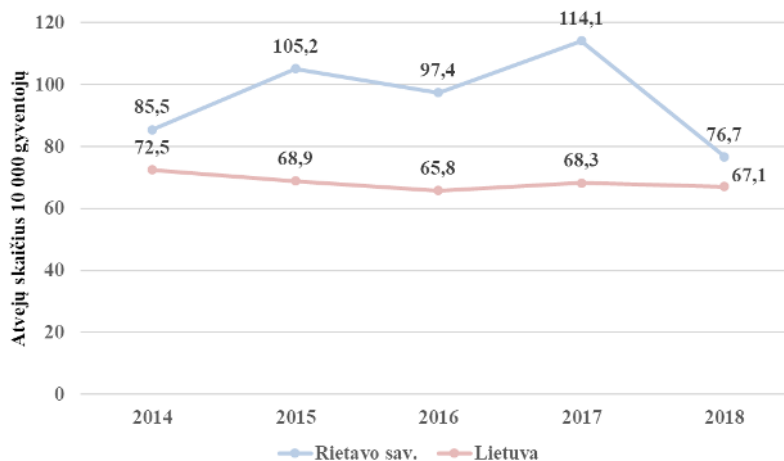

19 pav. Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10 000 gyventojų rodiklio santykis su Lietuva ir pasiskirstymas tarp savivaldybių

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba, leidinys „Visuomenės sveikatos būklė Lietuvos savivaldybėse 2018 m.“

Pastaba. Savivaldybėms, turinčioms mažiau nei 20 000 gyventojų, skaičiuotas rodiklio 3 metų vidurkis.

Rietavo savivaldybės darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10 000 gyventojų svyruoja. Lietuvoje darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, sumažėjo 1,2 atvejais 10 000 gyventojų. 2018 m. Rietavo savivaldybės darbingo amžiaus asmenys, pirmą kartą pripažinti neįgaliais, sudarė 76,7 atvejus 10 000 gyventojų, Lietuvoje – 67,1 atvejį 10 000 gyventojų (20 pav.). Rietavo savivaldybės darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10 000 gyventojų 2016-2018 m. rodiklio vidurkis 96,2 atvejai 10 000 gyventojų.

20 pav. Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10 000 gyventojų

Šaltiniai: Lietuvos sveikatos rodiklių sistema, Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

2018 m., lyginant su 2017 m., Rietavo savivaldybės darbingo amžiaus asmenų, kurie pirmą kartą pripažinti neįgaliais, sumažėjo nuo 52 iki 34 gyventojų (pastaba – darbingo amžiaus asmenų tolygiai mažėja), Lietuvoje – nuo 11600 iki 11241 gyventojų. Rietavo savivaldybėje darbingo amžiaus vyrai dažniau negu moterys pirmą kartą yra pripažinami neįgaliais. 2018 m. dvigubai daugiau vyrų nei moterų pirmą kartą

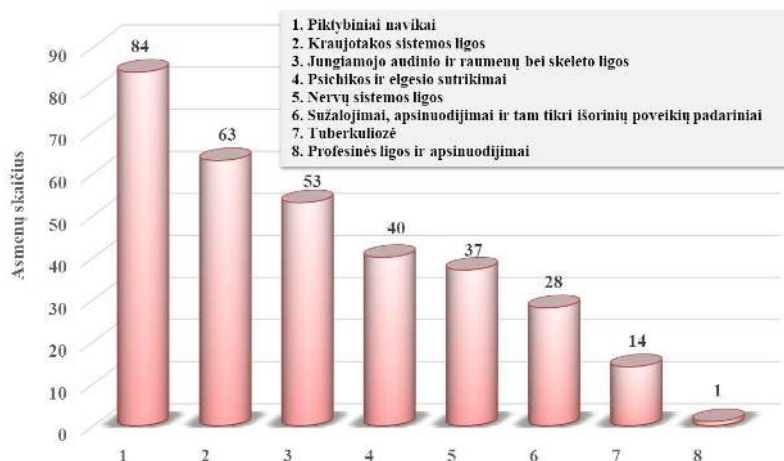
pripažinti neįgaliais (22 vyrai ir 12 moterų). 2018 m., lyginant su 2017 m., tiek vyrų, tiek moterų pirmą kartą pripažintų neįgaliais, sumažėjo (6 lent.).

6 lentelė. Rietavo savivaldybės darbingo amžiaus asmenys, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, pagal lytį

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Moterys	19	14	17	15	20	17	18	24	12
Vyrai	21	22	17	27	22	34	28	28	22
Iš viso	40	36	34	42	42	51	46	52	34

Šaltinis – Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba

Rietavo savivaldybės darbingo amžiaus asmenų, kuriems pirmą kartą nustatytas sumažėjęs darbingumo lygis, daugiausia buvo dėl piktybinių navikų, antroje vietoje – dėl kraujotakos sistemos ligų, trečioje vietoje – dėl jungiamojo audinio, raumenų ir skeleto ligų. 2018 m. 9 darbingo amžiaus asmenims pirmą kartą buvo nustatytas sumažėjęs darbingumo lygis dėl piktybinių navikų, 5 asmenims – dėl kraujotakos sistemos ligų, dar 5 asmenims – dėl jungiamojo audinio, raumenų ir skeleto ligų, 3 asmenims – dėl patirtų sužalojimų, apsinuodijimų ir tam tikrų išorinių poveikių padarinių, 2 asmenims – dėl tuberkuliozės, dar 2 gyventojams – dėl nervų sistemos ligų. 2018 m., lyginant su 2017 m., gerokai sumažėjo darbingo amžiaus asmenų, kuriems pirmą kartą nustatytas sumažėjęs darbingumo lygis, dėl nervų ir kraujotakos sistemos ligų (21 pav., 7 lent.).

21 pav. Rietavo savivaldybės darbingo amžiaus asmenys, kuriems pirmą kartą nustatytas sumažėjęs darbingumo lygis, pagal priežastis 2010-2018 m.

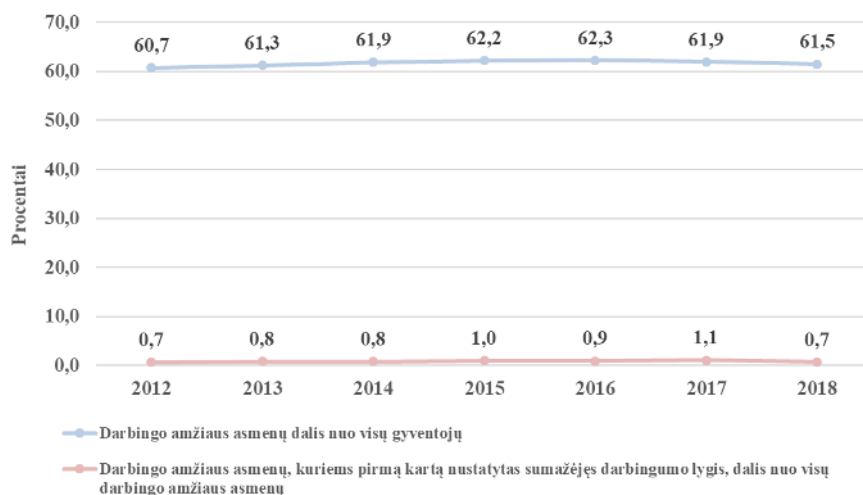
Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba, VSB skaičiavimai

7 lentelė. Rietavo savivaldybės darbingo amžiaus asmenys, kuriems pirmą kartą nustatytas sumažėjęs darbingumo lygis, pagal priežastis

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Iš viso
Tuberkuliozė	4	1		1	1	2	1	2	2	14
Piktybiniai navikai	6	7	6	10	14	12	10	10	9	84
Psichikos ir elgesio sutrikimai	4	7	5	4	3	5	4	5	3	40
Nervų sistemos ligos	4	3	2	3	3	6	6	8	2	37
Kraujotakos sistemos ligos	7	7	7	6	7	5	7	12	5	63
Jungiamojo audinio ir raumenų bei skeleto ligos	5	3	4	6	7	7	9	7	5	53
Sužalojimai, apsinuodijimai ir tam tikri išorinių poveikių padariniai	4	3	3	5	2	3	3	2	3	28
Profesinės ligos ir apsinuodijimai	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Nenurodyta	6	5	7	7	5	11	5	6	5	57
Iš viso	40	36	34	42	42	51	46	52	34	377

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba

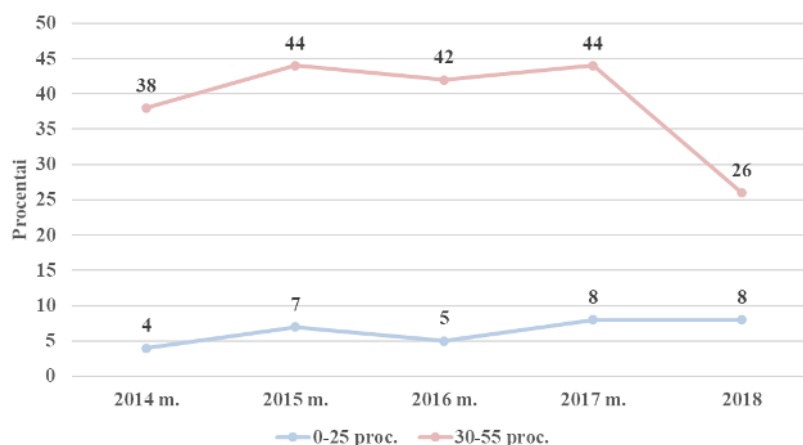
Rietavo savivaldybėje darbingo amžiaus asmenų tolygiai mažėja. 2018 m. Rietavo savivaldybėje darbingo amžiaus gyventojai sudarė 61,5 proc. visų Rietavo savivaldybės gyventojų (4600 darbingo amžiaus asmenų), iš jų 0,7 proc. pirmą kartą nustatytas sumažėjęs darbingumo lygis (21 pav.). 2018 m. Lietuvoje darbingo amžiaus gyventojų buvo beveik 1,7 mln. iš jų daugiau kaip 11,2 tūkst. nustatytas pirmą kartą sumažėjęs darbingumo lygis (0,7 proc. darbingų gyventojų).

22 pav. Rietavo savivaldybės darbingo amžiaus asmenų dalis nuo visų gyventojų, darbingo amžiaus asmenų, kuriems pirmą kartą nustatytas sumažėjęs darbingumo lygis, dalis nuo visų darbingo amžiaus asmenų (proc.)

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba, VSB skaičiavimai

2018 m. Rietavo savivaldybėje 26 proc. darbingo amžiaus asmenų nustatytas 30-55 proc. darbingumas, 8 proc. – iki 25 proc. darbingumas. 2018 m., lyginant su 2017 m., asmenų, kuriems nustatytas 30-55 proc. darbingumas, sumažėjo nuo 44 iki 26 proc. (21 pav.).

23 pav. Rietavo savivaldybės gyventojų darbingumo proc.

Šaltinis – Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba

IV SKYRIUS

SAVIVALDYBĖS GYVENSENOS STEBĖSENOS RODIKLIAI

Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras 2011 m. atliko suaugusiųjų gyventojų gyvensenos tyrimą Rietavo savivaldybėje, įgyvendinant vieną iš visuomenės sveikatos stebėsenos funkcijų – vykdyti Savivaldybės gyventojų gyvensenos tyrimus. 2018 m. visos Lietuvos mastu buvo vykdomas suaugusių gyventojų gyvensenos tyrimas, kurį koordinavo Higienos institutas, o anketinę apklausą, duomenų suvedimą ir analizę Rietavo savivaldybėje vykdė Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras. Tyrimo populiacija – 18 metų ir vyresni asmenys. 2018 m. tyrime dalyvavo 398 Rietavo savivaldybės suaugę gyventojai. Apklausa kaimo ir miesto teritorijose buvo vykdoma pagal metodologiją.

8 lentelė. Rietavo savivaldybės suaugusiųjų gyventojų gyvensenos stebėsenos rodikliai (proc.)

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Rietavo savivaldybė	Lietuva
<i>Mitybos įpročiai</i>			
1.	Suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną valgo vaisius, dalis	21,9	34,7
2.	Suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną valgo daržoves (neįskaitant bulvių), dalis	27,0	42,0
3.	Suaugusiųjų, kurie papildomai nededa druskos į paruoštą maistą, dalis	45,1	43,8
<i>Rizikingas elgesys</i>			
4.	Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų kasdien rūkė tabako gaminius, dalis	13,9	17,3
5.	Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų kasdien rūkė elektronines cigaretes, dalis	1,0	1,1
6.	Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų kasdien vartojo alkoholinius gėrimus, dalis	1,3	1,5
7.	Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų vartojo alkoholinius gėrimus kartą per savaitę ir dažniau, dalis	18,6	22,0
8.	Suaugusiųjų, kurie per paskutinius 12 mėnesių vartojo alkoholinius gėrimus kartą per savaitę ir dažniau, dalis	10,8	15,7
9.	Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų bent kartą vartojo narkotinių ar psichotropinių medžiagų be gydytojo paskyrimo, dalis	0,8	2,1
10.	Suaugusiųjų, kurie per paskutinius 12 mėnesių bent kartą vartojo narkotinių ar psichotropinių medžiagų be gydytojo paskyrimo, dalis	1,6	3,2
<i>Fizinis aktyvumas</i>			
11.	Suaugusiųjų, kurie užsiima energinga fizine veikla bent po 30 min. 5 dienas per savaitę ar dažniau, dalis	49,1	40,5
<i>Bendravimas</i>			
12.	Suaugusiųjų, kurie bendrauja su šeimos nariais bent kelis kartus per mėnesį, dalis	91,6	94,2
	Suaugusiųjų, kurie bendrauja su giminaičiais bent kelis kartus per mėnesį, dalis	75,4	77,2
	Suaugusiųjų, kurie bendrauja su draugais bent kelis kartus per mėnesį, dalis	78,1	83,5
<i>Prislėgtos nuotaikos vertinimas</i>			
13.	Suaugusiųjų, kuriuos per praėjusį mėnesį buvo apėmusi prislėgta nuotaika, nerimas šiek tiek labiau ir daug labiau nei anksčiau, dalis	18,8	16,6
<i>Gyvenimo kokybė</i>			
14.	Suaugusiųjų, kurie savo gyvenimo kokybę vertina kaip gerą ir labai gerą, dalis	58,7	61,8
<i>Sveikata</i>			
15.	Suaugusiųjų, kurie vertina savo sveikatą kaip gerą ir labai gerą, dalis	46,6	58,1
<i>Laimingumas</i>			
16.	Suaugusiųjų, kurie jaučiasi laimingi ir labai laimingi, dalis	53,9	58,1

V SKYRIUS

VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS RODIKLIŲ POKYČIAI

1. 2019 m. pradžioje, lyginant su 2018 m., Rietavo savivaldybės gyventojų sumažėjo 125 asmenimis dėl neigiamo natūralaus gyventojų prieaugio ir neigiamos neto vidaus migracijos:

1.1. Stebimas neigiamas natūralus gyventojų prieaugis, nes daugiau mirusiųjų negu gimusiųjų (– 55 gyventojai, 2018 m.): 2018 m., lyginant su 2016 m., gimusių padaugėjo 15 asmenų, o per vienerius metus mirusių – 39 gyventojais.

1.2. Neto vidaus migracijos pokyčiai neigiami, nes daugiau gyventojų išvyksta į kitas savivaldybes negu atvyksta (– 50 gyventojų, 2018 m.): nuo 2015 m. 40 atvykusių daugiau iš kitų savivaldybių, o per vienerius metus išvykusių padaugėjo 18 asmenų. Nuo 2016 m. skirtumas tarp atvykstančių ir išvykstančių sumažėjo.

1.3. Tarptautinė neto migracija neigiama, nes emigruojančių gyventojų skaičius didesnis negu imigruojančių (– 22 gyventojai, 2018 m.): 2018 m., lyginant su 2017 m., 74 emigruojančiais asmenimis mažiau, o imigruojančiųjų padaugėjo tik 4 asmenimis.

1.4. Per aštuoniolika metų Rietavo savivaldybėje gyventojų skaičius sumažėjo 9143 asmenimis: moterų sumažėjo 1720 asmenų, vyrų – 1544 asmenimis.

1.5. Rietavo savivaldybės gyventojų pasiskirstymas pagal lytį: 2019 m. pradž. moterys sudarė 51,7 proc. (2018 m. pradž. – 51,8 proc.), vyrai – 48,3 proc. visų gyventojų (2018 m. pradž. – 48,2 proc.).

1.6. Rietavo savivaldybės gyventojų pasiskirstymas pagal gyvenamąją vietą: 2019 m. pradžioje kaimo gyventojai sudarė – 56,8 proc. (2018 m. pradž. – 57,6 proc.), miesto gyventojai – 43,2 proc. visų gyventojų (2018 m. pradž. – 42,4 proc.).

1.7. Rietavo savivaldybėje 18-44 m. amžiaus asmenų grupėje daugiausiai gyventojų: 2019 m. pradž. vaikai sudarė 18,5 proc. (2018 m. pradž. – 18,5 proc.), 2019 m. pradž. 18-44 m. amžiaus gyventojai sudarė 31,4 proc. (2018 m. pradž. – 31,8 proc.), 2019 m. pradž. 45-64 m. amžius sudarė 30,3 proc. (2018 m. – 29,9 proc.), 2019 m. pradž. 65 m. ir vyresni amžius sudarė 19,8 proc. (2018 m. pradž. – 19,8 proc.).

2. Pagrindinių mirčių struktūrą sudaro tos pačios priežastys:

2.1. Rietavo savivaldybėje, kaip ir Lietuvoje, pagrindinės mirčių priežastys yra kraujotakos sistemos ligos, antroje vietoje – piktybiniai navikai, trečioje – išorinės mirties priežastys.

2.2. Rietavo savivaldybėje bendrasis gyventojų mirtingumas nemažėja dėl mirčių nuo kraujotakos, kvėpavimo sistemų ligų ir piktybinių navikų: mirtys nuo kraujotakos sistemos ligų 2018 m. sudarė 57,6 proc. (2008 m. – 50,4 proc.), mirtys nuo piktybinių navikų 2018 m. sudarė 20,8 proc. (2008 m. – 15,1 proc.), mirtys nuo kvėpavimo sistemos ligų 2018 m. sudarė 6,9 proc. visų mirčių (2008 m. – 6,5 proc.).

3. Rietavo savivaldybės rodikliai, kurių reikšmės prasčiausios, lyginant su kitomis savivaldybėmis (raudonos spalvos):

3.1. **Pirmas prioritetas rodiklis – kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1000 gyvų gimusių kūdikių.** Rietavo savivaldybės kūdikių mirtingumo 1000 gyvų gimusių kūdikių rodiklio 2016-2018 m. vidurkis santykiškai su Lietuva buvo 3,5, 2018 m. rodiklio santykiškai su Lietuva – 6,7. Šis rodiklis yra pateiktas raudonoje zonoje. 2018 m. nė vienas kūdikis nemirė net 22 Lietuvos savivaldybėse. 2018 m. Rietavo savivaldybės kūdikių mirtingumas sudarė 23 atvejus 1000 gyvų gimusių kūdikių, 2016-2018 m. rodiklio vidurkis 12 atvejų 1000 gyvų gimusių kūdikių. 2018 m. Rietavo savivaldybės 2 kūdikiai mirė, 2017 m. – 1 kūdikis. 2018 m. Lietuvoje mirė 96 kūdikiai, 2017 m. – 85 kūdikiai. Rietavo savivaldybės kūdikių mirtys buvo dėl įgimtų formavimosi ydų, deformacijos ir chromosomų anomalijos.

3.2. **Antras prioritetas rodiklis – susižalojimo dėl nukritimo atvejų skaičius (W00-W19) 65+ m. amžiaus grupėje 10 000 gyventojų.** Rietavo savivaldybės susižalojimo dėl nukritimo atvejų skaičius 65+ m. amžiaus grupėje 10 000 gyventojų rodiklio 2016-2018 m. vidurkis santykiškai su Lietuva buvo 1,2,

2018 m. rodiklio santykis su Lietuva toks pats – 1,2. Šis rodiklis yra pateiktas raudonoje zonoje. Rietavo savivaldybės susižalojimų dėl nukritimų 65 + m. amžiaus grupėje atvejų skaičius 10 000 gyventojų svyruoja. 2018 m. Rietavo savivaldybės susižalojimai dėl nukritimų 65 + m. amžiaus grupėje sudarė 175,9 atvejus 10 000 gyventojų, 2016-2018 m. rodiklio vidurkis 181 atvejis 10 000 gyventojų. Rietavo savivaldybės 26 65 m. ir vyresnio amžiaus asmenys buvo gydomi stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigose dėl patirtų susižalojimų nukritus, 2017 m. – 33 asmenys (pastaba – 65 m. ir vyresnio amžiaus asmenų tolygiai mažėja), Lietuvoje – 8319 gyventojų. Pastebima tendencija – 65 m. ir vyresnio amžiaus moterys susižalojimų nukritus patiria daugiau negu vyrai. Nuo 2017 m. susižalojimų nukritus daugiau patiria 75-79 m. amžiaus asmenys. Daugiausia Rietavo savivaldybėje vyresnio amžiaus žmonės susižalojimų nukritus patiria namuose.

3.3. Trečias prioritetas – darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10 000 gyventojų. Rietavo savivaldybės darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10000 gyventojų rodiklio vidurkio santykis su Lietuva 2016-2018 m. buvo 1,4, 2018 m. rodiklio santykis su Lietuva toks pats – 1,4. Šis rodiklis yra pateiktas raudonoje zonoje. Rietavo savivaldybės darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10 000 gyventojų svyruoja. 2018 m. Rietavo savivaldybės darbingo amžiaus asmenys, pirmą kartą pripažinti neįgaliais, sudarė 76,7 atvejus 10 000 gyventojų, 2016-2018 m. rodiklio vidurkis – 96,2 atvejai 10 000 gyventojų. 2018 m. Rietavo savivaldybėje darbingo amžiaus gyventojai sudarė 61,5 proc. visų Rietavo savivaldybės gyventojų, iš jų 0,7 proc. pirmą kartą nustatytas sumažėjęs darbingumo lygis (2017 m. 1,1 proc.). 2018 m. Rietavo savivaldybės darbingo amžiaus asmenų, kurie pirmą kartą pripažinti neįgaliais, buvo 34 gyventojai, 2017 m. – 52 gyventojai (pastaba – darbingo amžiaus asmenų tolygiai mažėja). Rietavo savivaldybėje darbingo amžiaus vyrai dažniau negu moterys pirmą kartą yra pripažinami neįgaliais. Rietavo savivaldybės darbingo amžiaus asmenų, kuriems pirmą kartą nustatytas sumažėjęs darbingumo lygis, daugiausia buvo dėl piktybinių navikų.

4. Pokyčiai, atsižvelgiant į Rietavo savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2018 m. ataskaitos, patvirtintos Rietavo savivaldybės tarybos 2019 m. sausio 24 d. sprendimu Nr. T1-1, rekomendacijas:

4.1. Per pastaruosius dvejus metus tikslinių asmenų dalyvavimas širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupės, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programoje sumažėjo nuo 45,2 proc. iki 42,7 proc. (sumažėjo 72 asmenimis). Informavimo apie didelę širdies ir kraujagyslių ligų tikimybę, šios tikimybės įvertinimo, pirminės prevencijos priemonių plano sudarymo ar siuntimo išsamiai įvertinti širdies ir kraujagyslių ligų tikimybę paslaugos vykdymas Rietavo savivaldybėje 2018 m. – 43 proc. (724 informuoti asmenys), 2017 m. – 45,4 proc. (766 informuoti asmenys).

4.2. Per pastaruosius metus sergamumas II tipo cukriniu diabetu padidėjo 22,1 proc. Širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupių asmenų sveikatos stiprinimo programa nevykdoma, nes per 2019 m. I pusmetį tik 1 asmuo, šeimos gydytojo buvo nukreiptas dalyvauti programoje, o savanoriškai sutikusių dalyvauti programoje asmenų nebuvo.

4.3. Per 2019 m. I pusmetį grupiniuose fizinio aktyvumo užsiėmimuose dalyvavo 13 unikalių asmenų iš neįgalųjų bendrijos „Rietavo viltis“, įvyko 8 praktiniai užsėmimai. Per 2019 m. I pusmetį gyventojų fizinio aktyvumo žinių pagerėjimas – 10 proc.

REKOMENDACIJOS

Savivaldybės administracijai, Bendruomenės sveikatos tarybai:

1. Sudaryti galimybes apmokyti asmenis (bendruomenės slaugytojus, socialinius darbuotojus) teikti konsultacijas dėl nukritimų prevencijos asmenims, vyresniems negu 65 m. ir jų artimiesiems.
2. Skatinti pirminiame asmens sveikatos priežiūros lygmenyje dirbančius sveikatos priežiūros specialistus (šeimos gydytojus, bendruomenės slaugytojus, šių įstaigų vadovus) identifikuoti 65 m. ir vyresnio amžiaus asmenis, kurių fizinis aktyvumas yra nepakankamas ir/arba turinčių kitų lėtinių neinfekcinių ligų rizikos veiksnių, nukreipti juos dalyvauti fizinio aktyvumo užsiėmimuose, taikant motyvavimo priemones (materialinės ir/ar nematerialinės).
3. Didinti širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupių asmenų sveikatos stiprinimo programos vykdymo apimtį, skatinant pirminiame asmens sveikatos priežiūros lygmenyje dirbančius sveikatos priežiūros specialistus (šeimos gydytojus, bendruomenės slaugytojus, šių įstaigų vadovus) per motyvavimo priemones (materialinės ir/ar nematerialinės), nukreipti rizikos asmenis dalyvauti programoje.

Asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigoms:

1. Aktyviai informuoti gyventojus apie dalyvavimą širdies ir kraujagyslių ligų prevencijos programoje ir nukreipti dalyvius į Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurą.
2. Skatinti gyventojus dalyvauti kitose vykdomose prevencinėse programose ir reguliariai tikrintis sveikatą.